

Natuuronderzoek Vakantiepark Kijkduin

**t.b.v. Bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh,
1e herziening**

projectnummer 406325
definitief revisie 1.0
8 januari 2016

Natuuronderzoek Vakantiepark Kijkduin

t.b.v. Bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1e herziening

projectnummer 406325
definitief revisie 1.0
8 januari 2016

Auteurs

C. Schellingen
L.C. Smitskamp

Opdrachtgever

Gemeente Den Haag
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

datum vrijgave	beschrijving revisie 1.0
8-1-2016	definitief

goedkeuring
H. Lindeboom

vrijgave
T. Artz

Inhoudsopgave

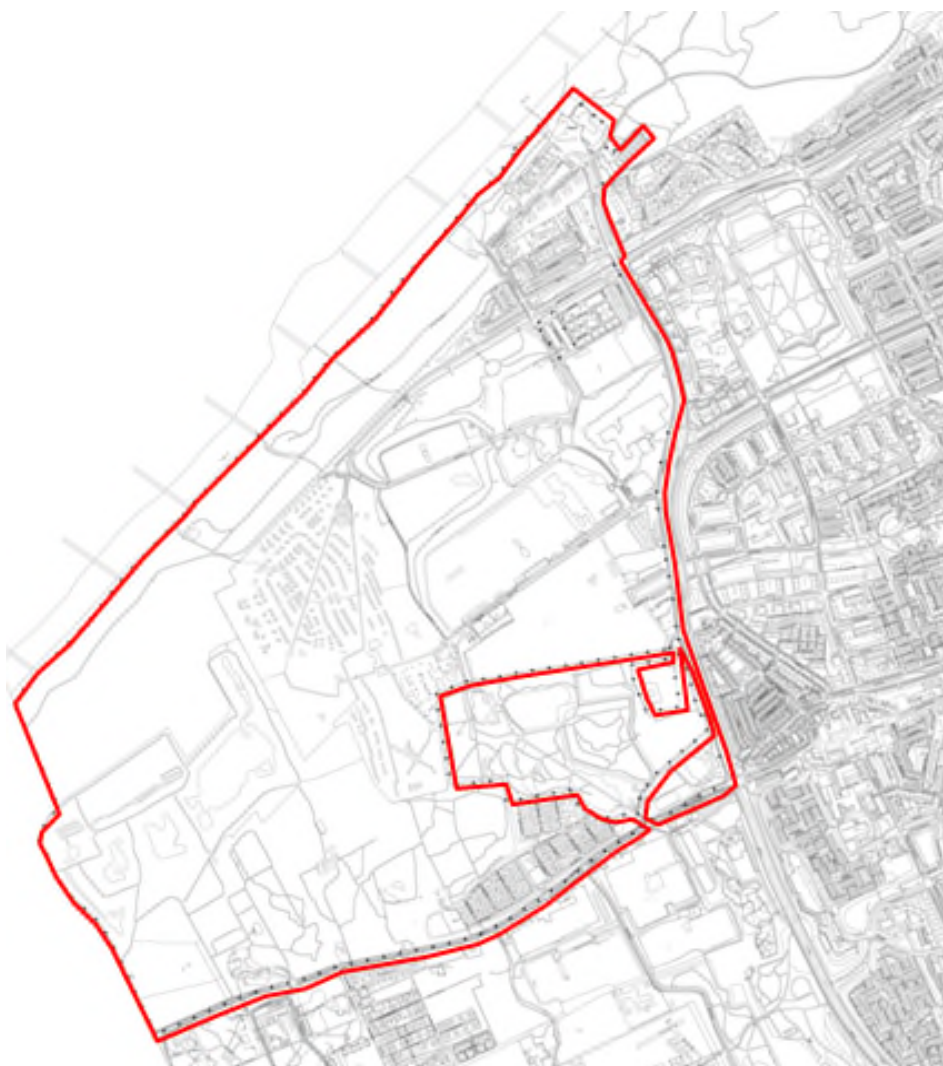
Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel Natuuronderzoek	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Te beschermen natuurwaarden	4
2.1	Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'	4
2.1.1	Beschrijving van het gebied	4
2.2	Instandhoudingsdoelen en begrenzing	4
2.3	Natuurnetwerk Nederland	10
3	Beschrijving huidige situatie	11
3.1	Natura 2000	11
3.1.1	Overlap Natura 2000 met bestemmingen	11
3.1.2	Exclaveringsformule	14
3.2	Natuurnetwerk Nederland	16
4	Bouw- en gebruiksmogelijkheden	18
4.1	Bestemming 'Recreatie'	18
4.2	Bestemming 'Waarde - Natuur'	19
5	Toetsing bestemmingen aan natuurwetgeving	20
5.1	Natuurbeschermingswet 1998	20
5.1.1	Afbakening mogelijke effecten	20
5.1.2	Effectbeoordeling	23
5.2	Natuurnetwerk Nederland	25
5.3	Mitigerende maatregelen	26
6	Conclusie	27
6.1	Conclusie Natuurbeschermingswet 1998	27
6.2	Conclusie Natuurnetwerk Nederland	28
7	Bronnen	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeenteraad van Den Haag heeft bij besluit van 18 december 2014 het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh (gewijzigd) vastgesteld. Het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh is op 16 september 2015 grotendeels onherroepelijk geworden. In figuur 1-1 is de plangrens van het bestemmingsplan Kijkduin - Ockenburgh weergegeven.

Figuur 1-1: Plangebied bestemmingsplan Kijkduin – Ockenburgh.

De gemeente heeft de ambitie dat Kijkduin zich verder kan ontwikkelen tot een badplaats met een wervende woon-, werk- en recreatieomgeving, zodanig dat het gebied haar eigenheid behoudt. Deze ambitie is drieledig:

1. Het ontwikkelen van extra wooncapaciteit.

2. Het ontwikkelen van Kijkduin tot een unieke badplaats voor het hele gezin met een accent op wellness, ontspanning en gezondheid.
3. Het versterken van de ruimtelijke en ecologische kwaliteiten in het gebied.

Deze ambities zijn afkomstig uit de Structuurvisie Wereldstad aan Zee (2005) en vervolgens ook vastgelegd in het Masterplan Kijkduin, dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 9 december 2009. In het plan is invulling gegeven aan deze doelstellingen.

Het initiatief voor ontwikkelingen in Kijkduin wordt overgelaten aan de markt. Ontwikkelaars en particulieren worden uitgenodigd om binnen de randvoorwaarden van het Masterplan met ideeën en plannen te komen. De gemeente zal deze initiatieven vervolgens toetsen. Inmiddels zijn acht concrete bouwinitiatieven naar voren gekomen op het gebied van wonen, werken en recreëren. De initiatieven omvatten gezamenlijk een programma van circa 840 woningen, circa 22.300 m² voor voorzieningen, 5.000 m² voor de uitbreiding van de internationale school, 2.000 m² voor wellness en een crematorium. Behoudens de ontwikkeling van het crematorium zijn deze ontwikkelingen ook opgenomen in het Masterplan Kijkduin.

De voorgenomen initiatieven waren niet mogelijk volgens de destijds geldende bestemmingsplannen. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken, is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit nieuwe bestemmingsplan Kijkduin - Ockenburgh betreft een combinatie van het planologisch mogelijk maken van de acht initiatieven in Kijkduin en een actualisatie van de oude bestemmingsplannen van het gehele plangebied Kijkduin - Ockenburgh. De overige ontwikkelingen die wel in het Masterplan zijn opgenomen, maar waarvoor nog geen bouwinitiatieven zijn ingediend, zijn dus nog niet opgenomen in het bestemmingsplan. Dit betekent dat het bestemmingsplan daar waar geen bouwinitiatieven zijn voorzien, conserverend van aard is.

Aanleiding Natuuronderzoek: uitspraak Raad van State

De Raad van State heeft het besluit van de raad van de gemeente Den Haag van 18 december 2014 vernietigd (uitspraak van 16 september 2015), voor zover het betreft:

- het plandeel met de bestemming "Recreatie" ter plaatse van de gronden met de dubbelbestemming "Waarde - Natuur";
- het plandeel met de bestemming "Gemengd-2" ter plaatse van de gronden aan de zuidzijde van het winkelcentrum van Kijkduin.

Voorts heeft de Raad van State de raad van de gemeente Den Haag opgedragen om binnen 26 weken na verzending van de uitspraak een nieuw besluit te nemen ten aanzien van de genoemde plandelen.

Eén van de twee onderdelen is gerelateerd aan de gronden waar het **Vakantiepark Kijkduin** is gelegen met de bestemming 'Recreatie' en de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur'. De Raad van State is van mening dat de raad onvoldoende heeft onderzocht of artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 in de weg staat aan de het plan opgenomen regeling voor de gronden die zijn gelegen in het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen') en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur).

Ten aanzien van de Nbwet is niet gebleken dat de raad voorafgaand aan de vaststelling van het plan heeft onderzocht of de in het plan ter plaatse van de gronden met de bestemming "Recreatie" en de dubbelbestemming "Waarde – Natuur" toegestane bouw- en gebruiksmogelijkheden de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De omstandigheid dat de desbetreffende

gronden reeds in het vorige bestemmingsplan waren bestemd als kampeerterrein leidt er niet toe dat een dergelijk onderzoek voorafgaand aan de vaststelling van het plan niet behoefde te worden verricht. Er is niet aannemelijk gemaakt dat de gronden, gelet op de hiervoor beschreven feitelijke situatie, geheel als zodanig worden gebruikt

Ten aanzien van de EHS (nu Natuurnetwerk Nederland = NNN) stelt de Raad van State dat evenmin is gebleken dat de raad voorafgaand aan de vaststelling van het plan heeft onderzocht of de bestemming "Recreatie", voor zover toegekend aan de gronden gelegen in de EHS, de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant beperkt of leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de EHS.

1.2 Doel Natuuronderzoek

Het doel van voorliggend rapport is het onderzoeken of de in het plan ter plaatse van de gronden met de bestemming "Recreatie" en de dubbelbestemming "Waarde – Natuur" toegestane bouw- en gebruiksmogelijkheden

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
- de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant beperkt of leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de EHS.

Uiteindelijk zal er een advies geformuleerd worden waarbij eventueel mitigerende maatregelen opgenomen worden ter behoud van het Natura 2000-gebied dan wel het Natuurnetwerk Nederland-gebied.

1.3 Leeswijzer

In voorliggend rapport is het natuuronderzoek uitgevoerd voor de gronden van het Vakantiepark Kijkduin die zijn gelegen in het Natura 2000-gebied en voor de gronden die zijn gelegen in de Natuurnetwerk Nederland (zie hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie inzichtelijk gemaakt en zal worden weergegeven waar en met welke bestemmingen overlap plaatsvindt met het Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland. In hoofdstuk 4 wordt aangegeven wat het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh - zoals dat in december 2014 is vastgesteld - mogelijk maakt in het Vakantiepark uiteengezet. In hoofdstuk 5 vindt de effectbeoordeling plaats van deze bestemmingen op de natuurfuncties en zijn tevens mitigerende maatregelen opgenomen. De conclusies met betrekking tot het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1^e herziening staan geformuleerd in hoofdstuk 6.

2 Te beschermen natuurwaarden

De uitspraak van de Raad van State heeft betrekking op het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' dat binnen en in de directe nabijheid van de grenzen van het Vakantiepark gelegen is. Daarnaast heeft de uitspraak betrekking op het NNN-gebied wat hier ligt. In dit hoofdstuk worden de waarden en kenmerken van beide beschermde natuurgebieden beschreven.

2.1 Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'

2.1.1 Beschrijving van het gebied

Het tussen Den Haag en Ter Heijde gelegen Solleveld wijkt af van de meeste andere Zuid-Hollandse duingebieden doordat het voor het overgrote deel bestaat uit 'oude duinen'. Bijzonder in deze ontkalkte duinen zijn enkele heideterreintjes, die evenals andere landschapselementen herinneren aan het historische, agrarische gebruik. Het gebied is niet heel reliëfrijk en bestaat uit duinen, duinbossen, graslanden, duinheiden, struwelen, ruigten en plassen.

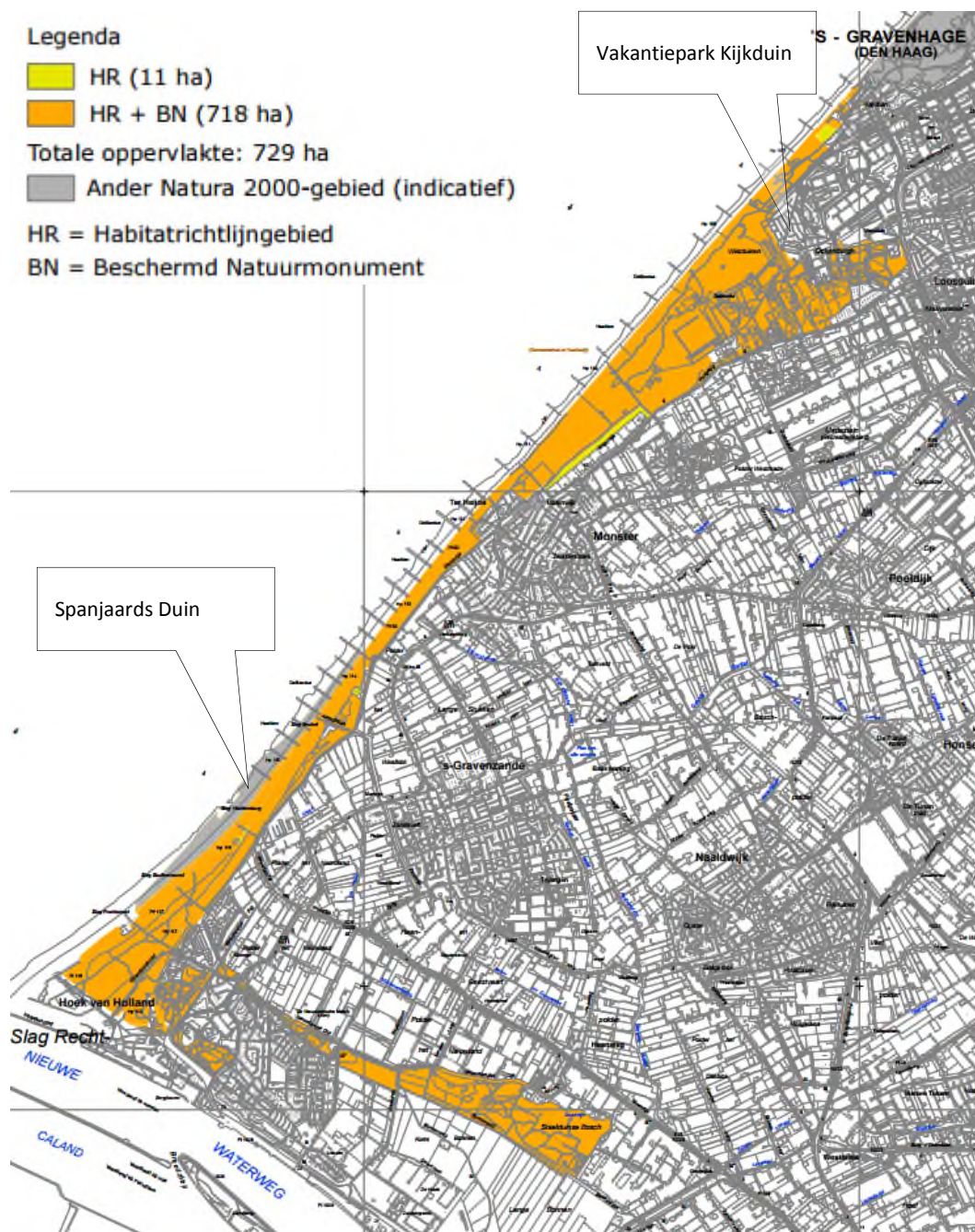
Aan de binnenduinrand liggen een aantal oude landgoedbossen met een rijke stinzefflora. Ten noorden van de oude monding van de Maas liggen de Kapittelduinen. Dit gebied bestaat uit de ten oosten van het strand gelegen duinen, vochtige duinvalleien, duinplassen, duin- en landgoedbossen, graslanden, struwelen, ruigten en een aantal dijktrajecten. Het gebied ligt op de overgang van kust naar rivierengebied en meer landinwaarts worden de rivierinvloeden steeds duidelijker zichtbaar in de vegetatie. In het Staelduinse Bos liggen diverse bunkers.

In figuur 2-1 is de ligging van het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' aangegeven. N.B. het gebied Spanjaardsduin (zie figuur 2-1) is gezien de verre afstand vanaf het Vakantiepark buiten beschouwing gelaten. Het Natura 2000-gebied Spanjaards Duin is op 25 mei 2011 voorlopig aangewezen en gaat onderdeel uitmaken van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Het gebied Spanjaards Duin is aangelegd als duincompensatiegebied in verband met mogelijk significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden Voornes Duin en Solleveld & Kapittelduinen als gevolg van het toekomstig gebruik van Maasvlakte 2.

Het gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' is op 30 september 2011 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

2.2 Instandhoudingsdoelen en begrenzing

In tabel 2-1 zijn de instandhoudingsdoelen voor de aangewezen soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied weergegeven.

Figuur 2-1: Detailkaart begrenzing 'Solleveld & Kapittelduinen' (bron: synbiosys.alterra.nl).

Tabel 2-1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' (def. aanwijzingsbesluit, 2011).

Instandhoudingsdoelen		Doelst. Oppervlak	Doelst. Kwaliteit	Doel pop.	Kern- opgave
Habitattypen					
H2120	Witte duinen	= (<)	>		
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	=	>		2.02,
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	=	>		2.02,
H2150	*Duinheiden met struikheide	=	>		2.03
H2160	Duindoornstruwelen	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	=	>		
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)	=	>		
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	>		
H2190D	Vochtigeduinvalleien (hoge moerasplanten)	= (<)	=		
Habitatsoorten					
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=	

Legenda

- = Behoudsdoelstelling
- > Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
- = (<) Achteruitgang ten gunste van het habitatype grijze duinen (bij H2120 en H2160), vochtige duinvalleien (bij H2160) of vochtige duinvalleien type B (bij H2190D) is toegestaan
- * Prioritair habitatype
- Sense of urgency: beheeropgave
- 2.02 Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
- 2.03 Duinheiden

Exclavering

In het aanwijzingsbesluit is een algemene exclaveringsformule opgenomen (zie tekstkader volgende pagina): *bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 [van het aanwijzingsbesluit (EL&I, 2011)] wordt afgeweken*. Die afwijking betreft voor het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' alleen de bunkers die als overwinteringsplaats fungeren voor diverse soorten vleermuizen. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen niet overeenstemming, is de tekst doorslaggevend.

Voorkomen instandhoudingsdoelen binnen en grenzend aan Vakantiepark Kijkduin

Het Vakantiepark Kijkduin behoort c.q. grenst aan de deelgebieden Zeereep Solleveld, Solleveld en Hyacintenbos binnen het Natura 2000-gebied (zie figuur 2-2 volgende pagina).

In het gedeelte van het Vakantiepark Kijkduin dat binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt, komen twee habitattypen voor:

- H2160 Duindoornstruweel (zie figuur 2-3 en figuur 3-2)
- H2180Abe Duinbossen (droog) berken-eikenbos (zie figuur 2-4 en figuur 3-2)

In de directe omgeving van het Vakantiepark komen deze twee habitattypen ook voor en komen nog twee andere habitattypen voor:

- H2130B Grijze duinen (kalkarm) (zie figuur 2-5)

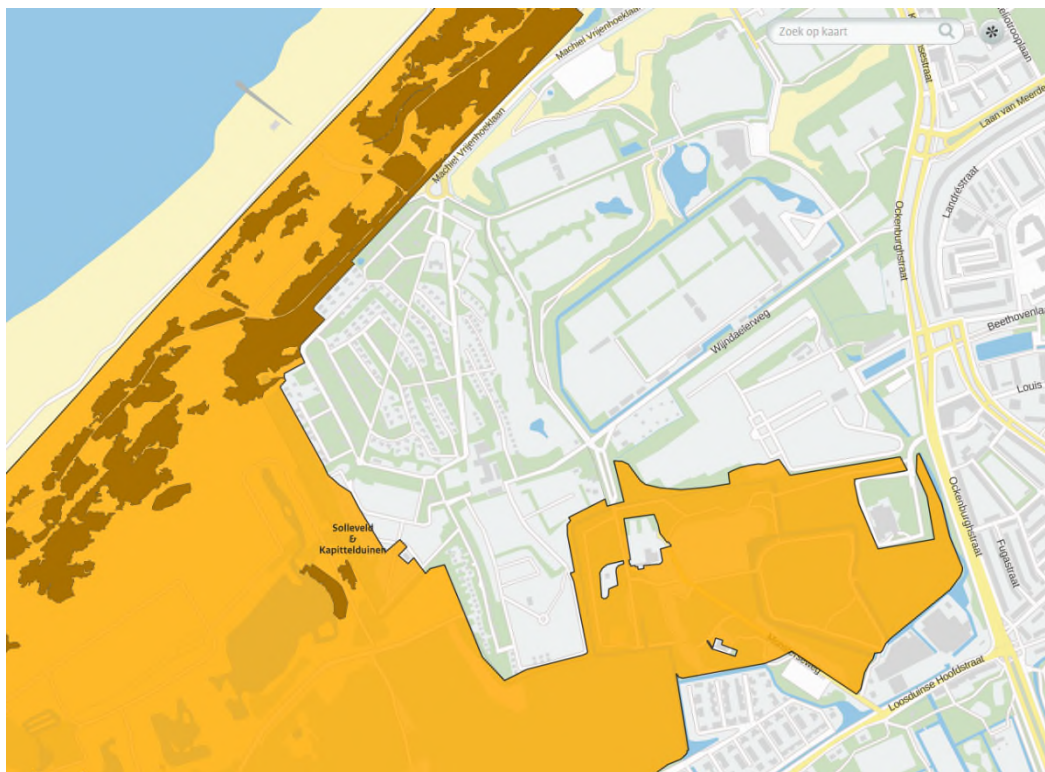
- H2150 Duinheiden met struikhei (zie figuur 2-6).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

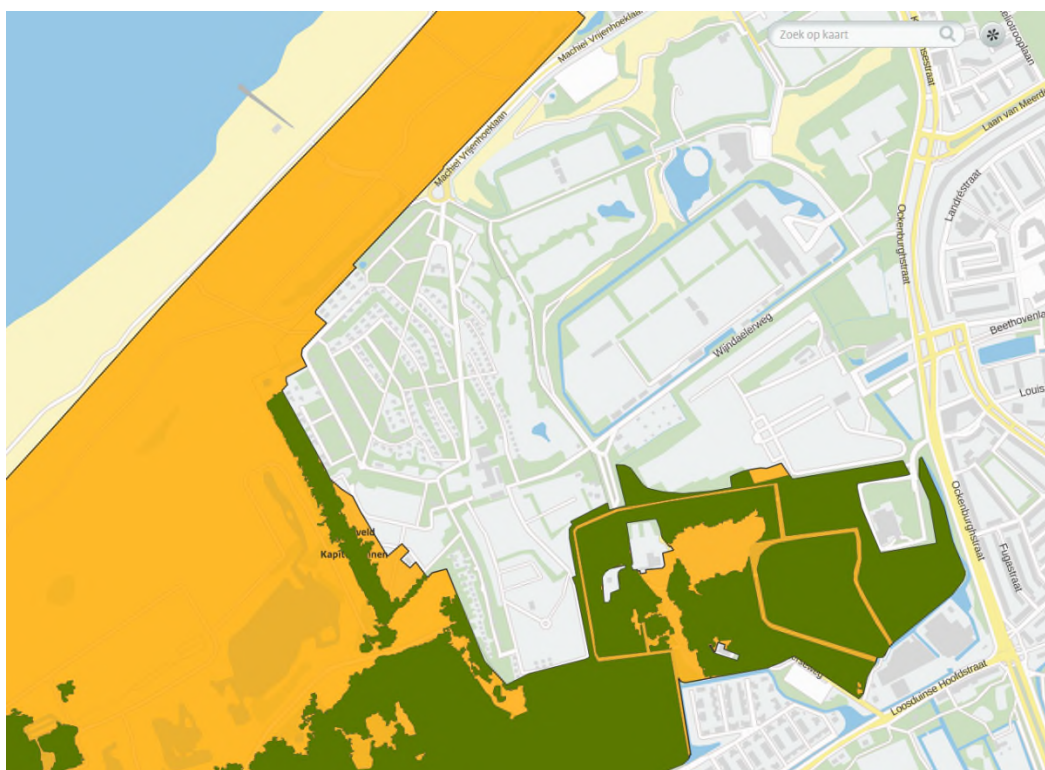
- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722). Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.

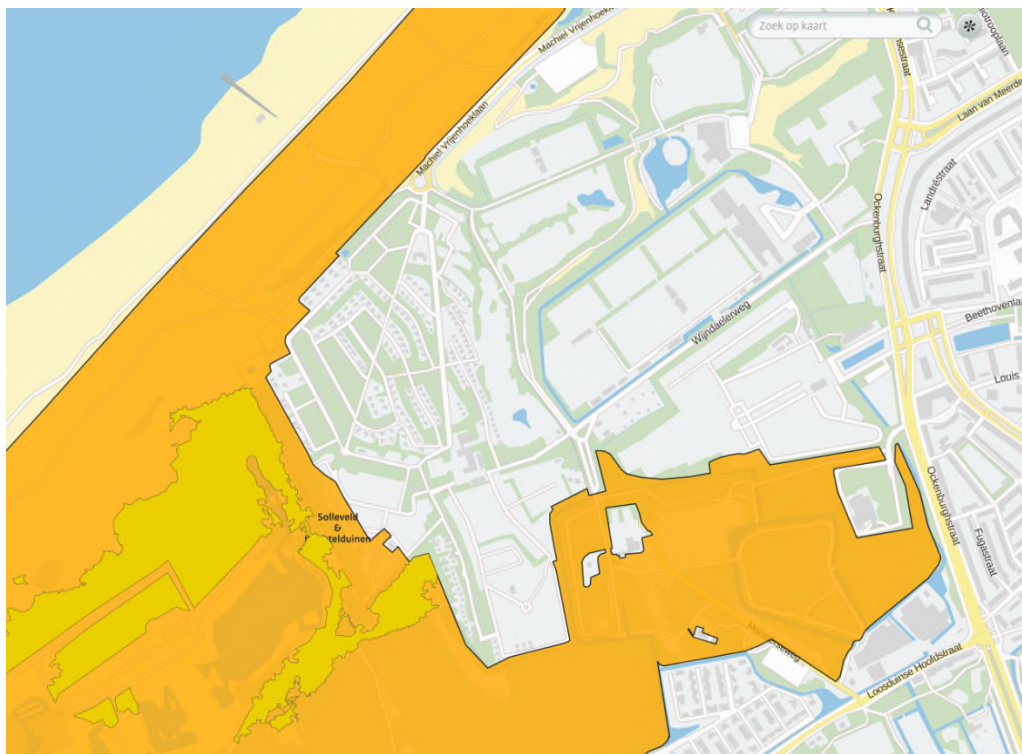
Figuur 2-2: Detailkaart begrenzing Solleveld & Kapittelduinen (bron: synbiosys.alterra.nl).

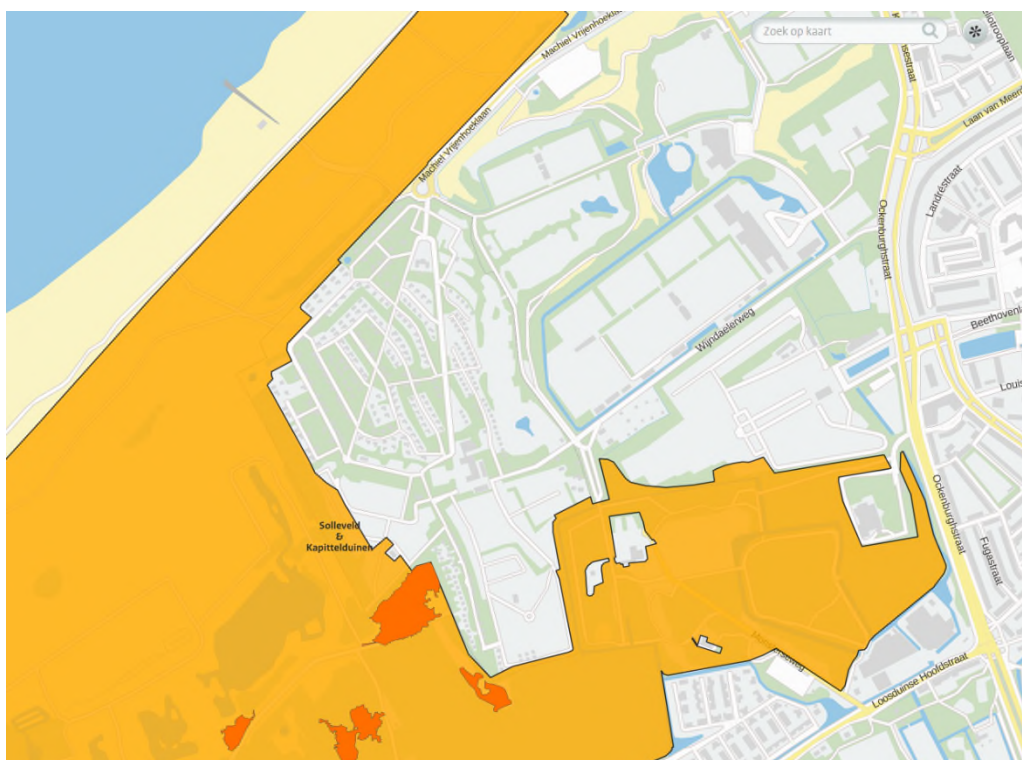
Figuur 2-3: Detailkaart aanwezigheid H2160 Duindoornstruweel.

Figuur 2-4: Detailkaart aanwezigheid H2180Abe Duinbossen (droog) berken-eikenbos.

Figuur 2-5: Detailkaart aanwezigheid H2130B Grijze duinen (kalkarm) in de omgeving van het plangebied.

Figuur 2-6: Detailkaart aanwezigheid H2150 Duinheiden met struikheide in de omgeving van het plangebied.

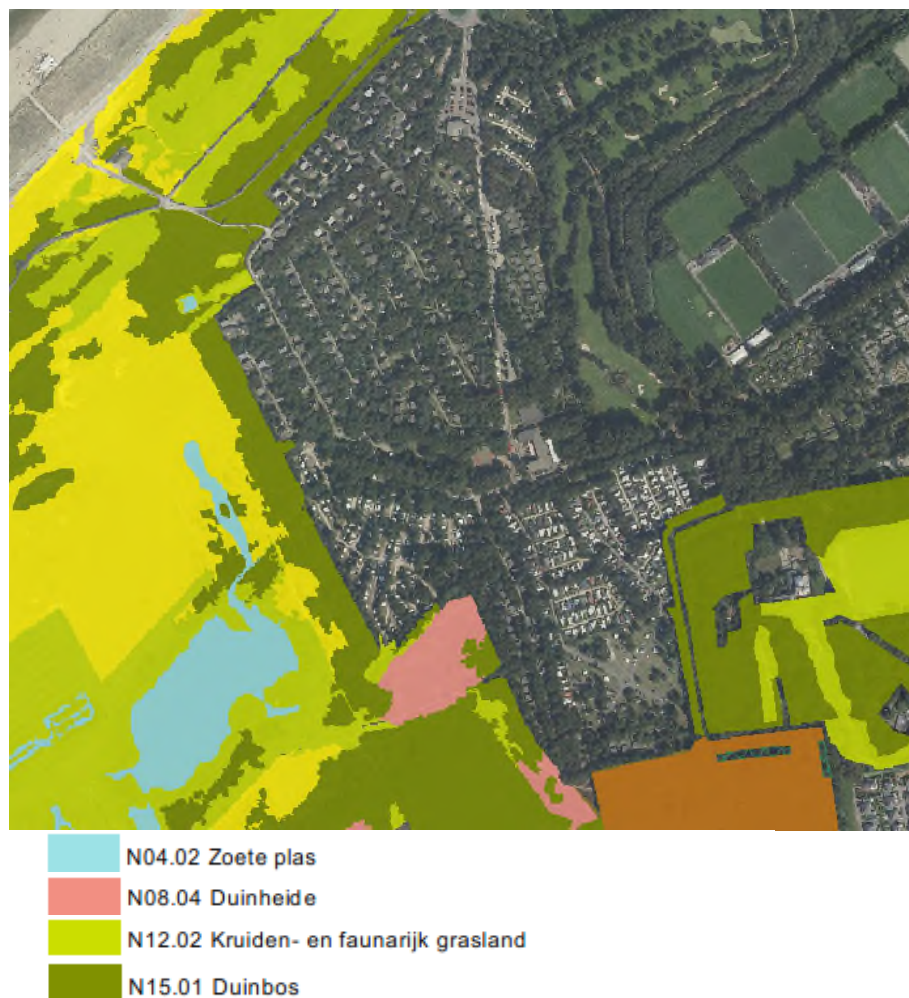
Habitatsoort

De Nauwe korfslak komt niet voor in de omgeving van het Vakantiepark Kijkduin. De nauwe korfslak komt algemeen tot talrijk voor in het noordelijk deel van Zeereep Ter Heijde-Vlugtenburg, De Banken (alleen bij de zuidelijke plas) en Vinetaduin. Daarnaast zijn waarnemingen uit het Roomse Duin en het Hoekse Bosje bekend (Provincie Zuid-Holland, 2015).

2.3 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied alsook in de directe omgeving van het Vakantiepark is NNN-gebied aanwezig (figuur 2-7). Deze begrenzing heeft grote overlap met de aanwijzing als Natura 2000-gebied.

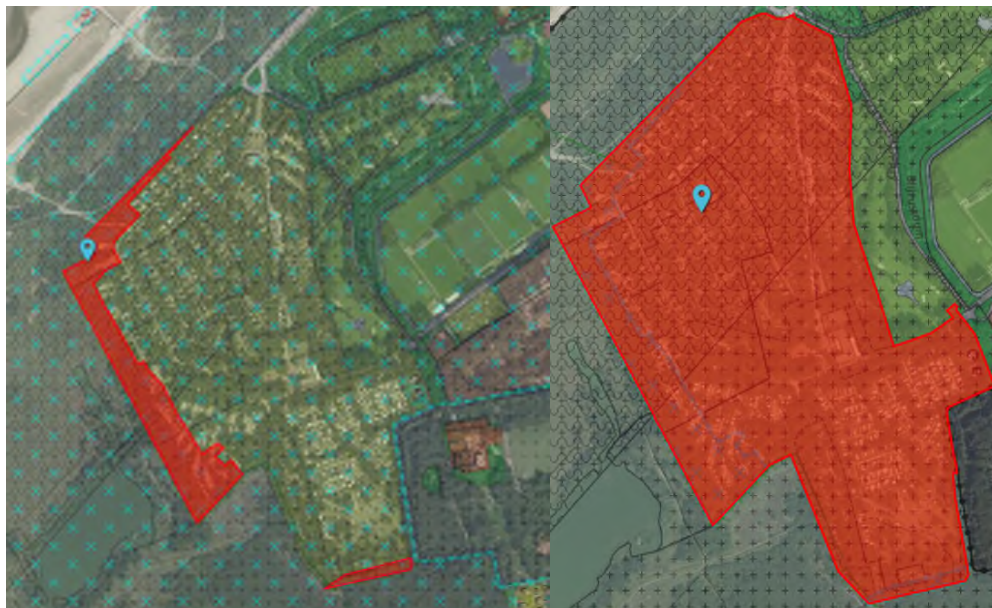
Het NNN-gebied dat in het plangebied is gelegen, is in het Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2015 aangewezen voor het beheertype Duinbos en Kruiden- en faunarijk grasland. In de directe omgeving is tevens Zoete plas, Open duin en Duinheide aanwezig (Provincie Zuid-Holland, 2015. Natuurbeheerplan 2016 Vastgesteld door Gedeputeerde Staten, april 2015). De beheerkaart (figuur 2-7) wijkt in het te onderzoeken gebied niet af van de ambitiekaart. In hoofdstuk 3 (figuur 3-5) is de overlap tussen het Vakantiepark en de beheertypen binnen het NNN aangegeven op kaart.

Figuur 2-7. Ligging natuurbeheertypen in het Natuurnetwerk Nederland.

3 Beschrijving huidige situatie

In het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh is het Vakantiepark Kijkduin aangewezen voor de bestemming Recreatie en de dubbelbestemming Waarde - Natuur. In figuur 3-1 zijn de dubbelbestemming Waarde - Natuur en de bestemming Recreatie aangegeven ten opzichte van het Vakantiepark Kijkduin en omgeving. Voor de gronden met dubbelbestemming Waarde - Natuur geldt dat, naast de bestemming Recreatie, de gronden mede bestemd zijn voor de instandhouding en/of herstel van natuurlijke en landschappelijk waarden.

Figuur 3-1. Ligging dubbelbestemming Waarde - Natuur (links) en de bestemming recreatie (rechts) in het Vakantiepark Kijkduin. (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Terreinbezoek

In het Vakantiepark Kijkduin is op 2 december 2015 (bewolkt weer, 11 graden Celsius, windkracht 2) een terreinbezoek uitgevoerd. Hierbij zijn met name de gronden binnen de dubbelbestemming Waarde - Natuur bezocht. In figuur 3-3 is een impressie gegeven van de verschillende gronden in deze zone.

3.1 Natura 2000

3.1.1 Overlap Natura 2000 met bestemmingen

In het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh is er sprake van overlap tussen het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen en het Vakantiepark Kijkduin. In het bestemmingsplan is deze zone bestemd als Recreatie met dubbelbestemming Waarde - Natuur. In figuur 3-2 is de begrenzing van het Natura 2000-gebied inclusief de zone met de dubbelbestemming Waarde - Natuur binnen de grens van het Vakantiepark aangegeven.

Uit de afbeelding (figuur 3-2) is op te maken dat het gedeelte van het Natura 2000-gebied binnen de parkgrenzen van het Vakantiepark ook de dubbelbestemming Waarde - Natuur heeft. Binnen

deze bestemming is oppervlakte van de kwalificerende habitattypen Duinbossen (H2180Abe) aanwezig alsook Duindoornstruweel (H2160) in het noorden van het plangebied.

Figuur 3-2. Ligging dubbelbestemming Waarde - Natuur ten opzichte van het Natura 2000-gebied en de hierbinnen aanwezige habitattypen. De nummering heeft betrekking op de foto's weergegeven in figuur 3-3.

Figuur 3-3. Impressie plangebied Vakantiepark Kijkduin. De nummers refereren naar de nummers in figuur 3-1.

Tijdens het terreinbezoek is duidelijk naar voren gekomen dat niet alle gronden binnen het Natura 2000-gebied daadwerkelijk ingericht zijn als natuur. Met name de randen van het Vakantiepark zijn wel als dusdanig ingericht; deze bestaan uit bosstroken (kwalificerend habitattype Duinbossen) of als (kwalificerend habitattype) duindoornstruweel in het noorden van het gebied. Verspreid over de delen van het Vakantiepark binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied zijn bomen en bosschages aanwezig. Deze worden onderbroken door paden, (af)washokken en intensief beheerde kampeerplaatsen danwel recreatiewoningen.

3.1.2 Exclaveringsformule

Een belangrijk punt van de Raad van State betreft de vraag omtrent de toekenning van de exclaveringsformule op bepaalde gronden. Onderstaand wordt deze nader toegelicht voor de zone binnen de grenzen van het Vakantiepark en liggend binnen het Natura 2000-gebied.

Binnen de gronden waaraan zowel de bestemming Recreatie als de dubbelbestemming Waarde - Natuur is toegekend, is zowel sprake van mogelijkheden om te recreëren als zones enkel ingericht als natuur. In figuur 3-3 is duidelijk dat er bosstroken aanwezig zijn, maar eveneens dat er recreatiewoningen (in het zuiden van het plangebied, locatie 1) met aangrenzende “tuin/erf”, (zand/verharde) wegen, verhardingen en wasgelegenheden aanwezig zijn binnen het Natura 2000-gebied. Op dergelijke delen van de gronden binnen de dubbelbestemming Waarde - Natuur is de exclaveringsformule van toepassing; immers, deze gronden vallen onder de begrippen ‘bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen’ (zie kader op bladzijde 7).

Naast deze woningen zijn er (semi-permanente) caravan/kampeerplekken aanwezig op locatie 1 en 2. Deze open plekken hebben geen natuurlijke inrichting (mede door het lange achtereenvolgende gebruik) en liggen, anders dan de luchtfoto’s doen vermoeden niet (allen) in het bos. Dergelijke plekken kunnen eveneens opgenomen worden in de exclaveringsformule onder het begrip “tuin” aangezien deze terreinen intensief onderhouden zijn en zich duidelijk onderscheiden van de omgeving.

Het speelterrein en “voetbalveld”, gelegen in het noordwesten van de zone met dubbelbestemming Waarde – Natuur (zie locatie 3 in figuur 3-2), behoort eveneens niet tot de natuurlijke inrichting van het Natura 2000-gebied (bouwwerk). Derhalve kan deze locatie eveneens opgenomen worden onder de exclaveringsformule.

Kortom, de actueel aanwezige woningen en de directe omgeving eromheen, de aanwezige kampeerplekken en de andere voorzieningen zoals afwashokken – voor zover ze binnen het gedeelte van het Vakantiepark Kijkduin aanwezig zijn dat ook binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt – en de speeltuin liggen formeel niet binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In figuur 3-4 zijn de gebieden waarvoor de exclaveringsformule geldt alsook waarvoor dit niet geldt op kaart weergegeven.

Figuur 3-4. Aanduiding gebieden waarvoor de exclaveringsformule geldt binnen de bestemming Recreatie met dubbelbestemming Waarde – Natuur (geel gearceerd). De overige delen betreffen de gebieden waarvoor deze formule niet geldt en die binnen het Natura 2000-gebied liggen (blauw gearceerd).

3.2 Natuurnetwerk Nederland

De overlap van de dubbelbestemming Waarde - Natuur met het Natuurnetwerk Nederland is in figuur 3-5 aangegeven. Met name ligt veel oppervlakte van het beheertype Duinbos binnen deze zone. Daarnaast is in mindere mate oppervlakte van Kruiden- en Faunarijk grasland (noorden en zuidwesten), zoete plas (de paddenpoel in het noordwesten) en Vochtig bos met productie en Park- en stinzenbos aanwezig.

De actueel aanwezige woningen en de directe omgeving eromheen, de aanwezige kampeerplekken en de andere voorzieningen zoals afwashokken binnen de bestemming Waarde – Natuur liggen formeel niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De boszone tegen het hek van het Vakantiepark ligt wel binnen het Natuurnetwerk Nederland (met als natuurdoeltype duinbos), evenals de speeltuin (met als natuurdoeltype kruidenrijk grasland).

Figuur 3-5. Locatie NNN binnen de gronden die aangewezen zijn als dubbelbestemming Waarde - Natuur.

4 Bouw- en gebruiksmogelijkheden

In het bestemmingsplan zijn gronden met bestemming 'Recreatie' en dubbelbestemming 'Waarde - Natuur' opgenomen (figuur 3-1). In dit hoofdstuk worden de bouw- en gebruiksmogelijkheden toegelicht die binnen deze bestemmingen mogelijk worden gemaakt.

4.1 Bestemming 'Recreatie'

De mogelijkheden binnen de bestemming 'Recreatie' zijn opgenomen in artikel 15 van het Bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh. De mogelijkheden staan hieronder uiteengezet.

Artikel 15 Recreatie

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
verblijfsrecreatie met de daarbij behorende voorzieningen; een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, groen, water, parkeervoorzieningen en overige voorzieningen.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

- a) het op de plankaart aangegeven bebouwingspercentage mag niet worden overschreden;
- b) de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
- c) de bruto vloeroppervlakte per recreatiewoning mag niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
- d) in uitzondering op het gestelde sub b mag de hoogte van een recreatiewoning niet meer bedragen dan:
 1. 7 meter indien op de plankaart een maximale bruto vloeroppervlakte van 105 m2 bvo is toegestaan;
 2. 6 meter indien op de plankaart een maximale bruto vloeroppervlakte van 75 m2 bvo is toegestaan;
 3. 3,5 meter indien op de plankaart een maximale bruto vloeroppervlakte van 50 m2 bvo is toegestaan;
 4. 3 meter indien op de plankaart een maximale bruto vloeroppervlakte van 40 m2 bvo is toegestaan;
- e) In uitzondering op het gestelde sub b, c en d dienen de recreatiewoningen aan de Wijndaelerweg 14 en 16 gebouwd te worden binnen het op de plankaart aangegeven bouwvlak met dien verstande dat:
 1. de goot- en bouwhoogte van de recreatiewoningen niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
 2. Het gezamenlijk oppervlak aan aan- en bijgebouwen van de recreatiewoningen als bedoeld in lid e mag niet meer bedragen dan 40 m2 en de maximale hoogte mag niet meer bedragen dan 3 meter;
- f) in uitzondering op het gestelde onder b en c, zijn tevens recreatiewoningen met een afwijkende oppervlakte en/of bouwhoogte toegestaan en mogen herbouwd worden, indien deze op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit bestemmingsplan rechtmatig aanwezig waren danwel krachtens een verleende vergunning zijn gebouwd of mogen worden gebouwd, met dien verstande dat de omvang en situering ervan niet mogen worden veranderd;

- g) de totale oppervlakte van de overige niet op de plankaart aangeduide gebouwen (toiletgebouwen en dergelijke) mag niet meer bedragen dan 500 m² bvo en de maximale bouwhoogte van deze gebouwen mag niet meer bedragen dan 3,5 meter.

15.2.2 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

- a) de maximale hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 3 meter.

15.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 15.2.1 sub c voor de recreatiewoningen met een maximale bruto vloeroppervlakte van 75 en 105 m² bvo ten behoeve van het toevoegen van een serre met een maximale oppervlakte van 17 m² bvo en een berging met een maximale oppervlakte van 11 m² bvo.

15.4 Specifieke gebruiksregels

- a) het gebruik van gronden en opstallen voor permanente bewoning is niet toegestaan;
- b) in uitzondering op het gestelde onder a is permanente bewoning wel toegestaan ter plaatse van de de recreatiewoningen aan de Wijndaelerweg 14 en 16;
- c) het aantal recreatiewoningen mag niet meer bedragen dan 340.

4.2 Bestemming 'Waarde - Natuur'

De mogelijkheden binnen de bestemming 'Waarde - Natuur' zijn opgenomen in artikel 30 van het Bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh. De mogelijkheden staan hieronder uiteengezet.

Artikel 30 Waarde - Natuur

30.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Natuur' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de instandhouding en/of herstel van natuurlijke en landschappelijke waarden.

30.2 Bouwregels

Voor het bouwen binnen de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur' als bedoeld in lid 30.1 gelden de volgende regels:

- a) de bestaande bebouwing mag niet worden uitgebreid;
- b) in uitzondering op sub a is uitbreiding van bestaande bebouwing toegestaan mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige natuur- en landschapswaarden en hierover advies is gevraagd bij de Dienst Stadsbeheer.

5 Toetsing bestemmingen aan natuurwetgeving

5.1 Natuurbeschermingswet 1998

5.1.1 Afbakening mogelijke effecten

In deze paragraaf worden de mogelijke effecten afgebakend op basis van de verspreiding van de habitattypen en de habitatsoort en de algemeen bekende storingsfactoren van landrecreatie.

Gevoeligheid instandhoudingsdoelen

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de in het plan ter plaatse van de gronden met de bestemming "Recreatie" en de dubbelbestemming "Waarde – Natuur" toegestane bouw- en gebruiksmogelijkheden is een overzicht weergegeven van de gevoeligheid van de instandhoudingsdoelen voor landrecreatie (zie tabel 5-1). De stikstofgevoeligheid van het Natura 2000-gebied is in tabel 5-2 weergegeven, dit in verband met de mogelijke effecten van een verkeersaantrekkende werking.

Tabel 5-1: Gevoeligheid N2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' voor landrecreatie (Bron: effectenindicator EZ) (alleen de doelen die binnen het Vakantiepark of in de directe omgeving voorkomen, zijn genoemd)

Instandhoudingsdoelen Habitattypen		Oppervlakte- verlies	Verontreiniging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	G	G	n.v.t	n.v.t	G	G
H2150	*Duinheiden met struikheide	G	G	n.v.t	n.v.t	G	G
H2160	Duindoornstruwelen	G	G	n.v.t	n.v.t	G	G
H2180A	Duinbossen (droog)	G	G	n.v.t	n.v.t	G	G

Legenda

Z	Zeer gevoelig
G	Gevoelig
N	Niet gevoelig
n.v.t	Niet van toepassing

Tabel 5-2: Gevoeligheid N2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' voor stikstofdepositie (Dobben et.al. 2012) (PAS Bijlagen Deel II - bijlagen 3 en 9 - november 2012) (alleen de doelen die binnen het Vakantiepark of in de directe omgeving voorkomen, zijn genoemd)

Instandhoudingsdoelen Habitattypen		KDW (mol/ha/jr)	Gevoeligheid
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	714	zeer gevoelig
H2150	*Duinheiden met struikheide	1071	zeer gevoelig
H2160	Duindoornstruwelen	2000	gevoelig
H2180A	Duinbossen (droog)	1071	zeer gevoelig

Relevante storingsfactoren

In deze paragraaf wordt uiteengezet welke van de in Tabel 5-1 en 5-2 weergegeven effecten daadwerkelijk nader onderzocht dienen te worden voor het Vakantiepark Kijkduin.

❖ Oppervlakteverlies

Dit is een storingsfactor die nader te onderzoeken is, gezien de bouwmogelijkheden in de zone waar volgens de habitattypenkaart kwalificerend habitatype voorkomt. Het gaat hier om de habitattypen Duindoornstruweel (H2160) en Duinbossen (H2180Abe).

❖ Verontreiniging

Nieuwe ontwikkelingen zijn gebonden aan voorschriften en regels uit de Waterwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In het kader hiervan worden bij het ontwerp en de inrichting van het plangebied voorzieningen getroffen om verontreinigingen te voorkomen, waardoor ecologisch gerelateerde effecten niet aan de orde zijn. (Significante) Negatieve effecten zijn uitgesloten.

❖ Verstoring door geluid en licht

Er is geen sprake van een intensiever gebruik van het Vakantiepark (zelfde aantal huizen, geen grotere huizen en dus ook geen toename van geluidverstoring door verkeer of wijziging van de verlichting van het park. De bebouwing die wel mogelijk is, wordt minimaal verlicht (alleen toiletgebouwen), maar door ligging in bos is het verstoorde gebied zeer beperkt. Eventuele schuurtjes worden niet verlicht. De centrale voorzieningen (receptie en restaurant) worden niet verplaatst en liggen op grote afstand van het Natura 2000-gebied.

Binnen de gronden waar enkel de bestemming Recreatie van toepassing is, is aanpassing van de huisjes mogelijk of een beperkte uitbreiding van het vloeroppervlak (met een omgevingsvergunning) mogelijk. Gezien de kleine omvang van de recreatieplekken, zal verstoring door de (tijdelijke) werkzaamheden (licht/geluid) beperkt en lokaal zijn. Ook de geluid- en lichtverstoring door het gebruik van de kampeerplekken zelf is beperkt. Bovendien betreft het park geen open vlakte waardoor uitstraling van geluid en licht en verstoring door menselijke activiteiten beperkt en afgeschermd wordt door de aanwezige groenelementen. Door de aard van het gebied en de geringe omvang van de mogelijkheden in de zone waarin enkel de bestemming Recreatie is toegekend, is er geen sprake van een significante vermindering in de kwaliteit van het Natura 2000-gebied.

Aanvullend hierop kan gesteld worden dat de aanwezige habitattypen ongevoelig zijn voor kunstmatig licht en geluid. Ook de nauwe korfslak (waarvan de leefgebieden ook nog op grote afstand van het Vakantiepark voorkomen) is niet gevoelig voor kunstmatig licht en geluid. Significante verstoring door licht en geluid is zodoende uitgesloten.

❖ Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. In het geval van het bestemmingsplan zou het dan gaan om de beweging van de auto's en mensen. Omdat het park niet intensiever wordt gebruikt (tot het huidige maximum van gebruikers in 340 recreatiewoningen) en binnen de bestaande kampeerplaatsen nauwelijks meer plekken te realiseren zijn, is er geen wijziging ten opzichte van het huidig feitelijk gebruik. Daarnaast is het Natura 2000-gebied afgeschermd door hoog hekwerk waardoor enkel binnen de grenzen van het park gerecreëerd kan worden. De mensen verspreiden en bewegen zich voornamelijk over de reeds bestaande paden en wegen. De aanwezige bomen en bosstrook binnen de grenzen van het Vakantiepark en ook binnen het Natura 2000-gebied (deels habitatype Duinbos) heeft daarbij een bufferende functie richting het achterliggende gebied.

❖ Mechanische verstoring

Met name voor het habitatype 'witte duinen', maar ook voor andere habitattypen in het duingebied is zandverstuiving van belang voor de ontwikkeling en het kwaliteitsbehoud. Zandverstuivingen zorgen voor aanwas van duinen en dynamiek in het systeem.

De omvang van de bebouwing is te beperkt om een significant invloedsgebied te hebben. Omdat op een open vlakte de luwtewerking van een obstakel in lengte overeen komt met $X = 12H$ benedenwinds, waarbij X de strijklengte is en H de hoogte (Wieringa & Rijkoort, 1983 nadien nog eens bewezen door windtunnelproeven en computersimulaties.) is het zogebied 36 meter benedenwinds van een gebouw van 3 m hoog en 90 m benedenwinds van een gebouw van 7,5 m hoog (De maximale hoogten van de gebouwen in het Vakantiepark is per zone bestemd, waarbij de maximale hoogtes liggen tussen 3 en 7,5 meter). De directe invloed van obstakels is in hoofdzaak nabij de grond waarneembaar op hoogten lager dan $z = 2 H$, dus lager dan 6 meter. Deze berekeningen gelden bij afwezigheid van andere obstakels, zoals duinen en bossen, en is derhalve een worst case-benadering. Het gebied met een mogelijke windreductie reikt niet tot de potentiële Grijs duinen en Vochtige duinvalleien zoals aangegeven op de habitattypenkaart voor het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' en evenmin tot de leefgebieden van Nauwe korfslak. Een negatief effect door verandering van de winddynamiek door de mogelijkheden t.a.v. bebouwing is daardoor uitgesloten

Betreding is alleen mogelijk op de bestaande paden binnen het Vakantiepark en in het Natura 2000-gebied zodat er geen toename is van de mechanische verstoring door betreding. Daarnaast is het park vrijwel overal omheind met hoog hekwerk, zodat vrije betreding van de natuurgebieden buiten het park voorkomen wordt. Op basis van het terreinbezoek is vastgesteld dat maatregelen getroffen worden om de bezoekers binnen de grenzen van het park te houden (e.g. het dichtmaken van gaten in het hekwerk). Bovendien is in Solleveld geen toename van recreatie te verwachten, omdat het aantal bezoekers door het uitgeven van jaarkaarten wordt gereguleerd. Jaarlijks worden door Dunea/ZHL 2.000 passe-partouts/jaarkaarten uitgereikt waarmee op wegen en paden mag worden gewandeld. Met een jaarkaart is het noordelijk deel van Solleveld jaarrond open, het zuidelijk deel is vanwege kwetsbare bodembroeders in het broedseizoen niet toegankelijk. Het aantal passe-partouts/jaarkaarten is vastgelegd in een Nb-wetvergunning. De duinen die dienst doen als primaire waterkering (Zeereep Solleveld en Zeereep Ter Heijde -Vlugtenburg) zijn, afgezien van de afgerasterde paden naar de standopgangen, voor publiek afgesloten (Prov. Zuid-Holland, 2013).

De ontwikkelingsmogelijkheden in het Vakantiepark Kijkduin leiden niet tot een dusdanige toename of ander van het gebruik van de bestaande paden, dat de beïnvloede zone rondom de paden groter wordt. Het is dan ook uitgesloten dat de typische soorten van de betreffende habitattypen uit het gebied zullen verdwijnen, zelfs al zou sprake zijn van enige toename van het aantal recreanten. Ook (extra) vertrapping is uitgesloten door gebruik van bestaande paden.

Enkel op de locatie van de speeltuin is specifieke betreding mogelijk door het gebruik van de voorziening direct grenzend aan het habitatype Duindoornstruwelen. Om deze reden zal hier in Hoofdstuk 5 nader op worden ingegaan.

❖ Verzuring en vermesting door atmosferische depositie

Aan de bronzijde leidt stikstofemissie uit het verkeer tot een potentieel verzurend en vermestend effect in natuurgebieden; aan de zijde van de natuurgebieden is het vooral de aanwezigheid van voor stikstof gevoelige habitattypen en eventueel soorten die bepalen of een natuurgebied gevoelig is voor stikstofdepositie.

Er is geen sprake van een intensiever gebruik van het Vakantiepark en dus ook geen toename van de emissie van stikstofoxiden ten opzichte van het huidige feitelijk gebruik van het Vakantiepark. Het aantal kampeerplaatsen blijft gelijk. Bouwmogelijkheden bestaan uit vervanging van bestaande bebouwing, uitgangspunt is ook eerst slopen en dan bouwen. De bouwwerkzaamheden die toegestaan zijn, zijn toiletgebouwen en schuurtjes e.d. Deze leiden niet tot een verkeersaantrekkende werking.

Conclusie selectie relevante storingsfactoren

Op basis van de analyse van mogelijke storingsfactoren dienen de factoren 'oppervlakteverlies' en 'mechanische verstoring' nader onderzocht te worden (zie tabel 5-3).

Tabel 5-3: Samenvatting Overzicht mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'

Mogelijk effect	Nader te onderzoeken
Oppervlakteverlies	Ja, H2160, H2180Abe
Verontreiniging	Nee
Verstoring door geluid en licht	Nee
Optische verstoring	Nee
Mechanische verstoring	Ja, H2160
Verzuring en vermesting door atmosferische depositie	Nee

5.1.2 Effectbeoordeling

Naast de toekenning van de exclaveringsformule (zie paragraaf 3.1.2) is een ander aandachtspunt van dit natuuronderzoek de mogelijke invloed van de bestemming Recreatie en de dubbelbestemming Waarde - Natuur op de natuurlijke habitats en habitats van de soorten in het Natura 2000-gebied. Daartoe zijn in paragraaf 5.1.1 de relevante storingsfactoren afgebakend die nader onderzoek verdienen. Onderstaand wordt per storingsfactor de potentiële effecten van de bestemmingen op de relevante habitattypen uiteengezet.

Oppervlakteverlies (H2160, H2180Abe)

Zoals blijkt uit Tabel 5-3 is met name oppervlakteverlies een belangrijk aandachtspunt bij het vaststellen van het bestemmingsplan. Het gaat daarbij om potentiële effecten op de habitattypen Duindoornstruweel (H2160) en Duinbossen (H2180Abe).

Binnen het Natura 2000-gebied zijn in het zuidwesten van het plangebied (zie nummer 2 in figuur 3-2) kampeerplaatsen met (af)wasvoorzieningen aanwezig. Daarnaast zijn binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied in het zuiden van het Vakantiepark enkele stacaravans/recreatiewoningen aanwezig. Aangezien de huidige recreatiemogelijkheden vallen binnen de exclaveringsformule (zie paragraaf 3.1.2) worden veranderingen binnen de grenzen van de huidige bebouwing c.q. kampeerplekken niet gerekend tot ruimtebeslag binnen het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'.

Overall waar het Natura 2000-gebied aanwezig is geldt de dubbelbestemming Waarde - Natuur. In de regels van het bestemmingsplan zijn daarom uitbreidingsmogelijkheden binnen het bouwvlak niet mogelijk, tenzij dit geen afbreuk doet aan de aanwezige natuur- en landschapswaarden. In de regels staat echter niet specifiek opgenomen dat nieuwbouw (van kampeerplaatsen, recreatiewoningen, bijbehorende voorzieningen en dergelijke) niet is toegestaan in deze

bestemming. Wel is opgenomen dat het bebouwingspercentage aangegeven op de verbeelding niet overschreden mag worden. Echter sluit dit niet uit dat bestaande voorzieningen niet op een andere locatie terug gebouwd mogen worden (zodat het bebouwingspercentage alsnog gelijk blijft). Daarnaast is er in de regels geen limiet opgenomen voor het aantal staplaatsen in de dubbelbestemming Waarde - Natuur danwel Recreatie of wat betreft de nieuwbouw van ondersteunende recreatieve voorzieningen.

Om deze redenen kan door de bestemming in het plangebied sprake zijn van een toename aan ruimtebeslag binnen het Natura 2000-gebied. Het betreft hier met name potentieel ruimtebeslag in het habitatype Duinbossen (H2180Abe), aangezien Duindoornstruweel (H2160) niet binnen de voor de hand liggende omgeving ligt van gewenste recreëerplekken. Hierdoor is er sprake (zij het gering) van een negatief effect op de behoudoelstelling van oppervlakte van het habitatype Duinbossen. Volgens de leidraad significantie worden veranderingen die kleiner zijn dan de minimumoppervlakte beschouwd als zijnde niet meetbaar en daarmee per definitie niet significant. Voor de habitattypen is in de Leeswijzer bij de Profielendocumenten een minimumoppervlakte opgenomen: vanaf die oppervlakte kan de aanwezigheid van een habitatype worden vastgesteld. Voor alle bostypen geldt 10 are (Steunpunt Natura 2000, 2010). De bouw mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, sluiten een groter ruimtebeslag niet uit zodat een significant negatief effect niet met zekerheid uitgesloten kan worden.

Een aanscherping en aanvulling van de regels in het bestemmingsplan kan dit potentiële effect uitsluiten (zie paragraaf 5.3). Uitgangspunt wordt dat uitbreiding van bebouwing of kampeervoorzieningen niet mogelijk is binnen dat gedeelte van het Natura 2000-gebied dat in de huidige situatie niet in gebruik is voor recreatiewoningen of kampeerplekken of bijbehorende voorzieningen.

Mechanische effecten / Betreding

Bij de afbakening van de storingseffecten is enkel naar voren gekomen dat betreding in het habitatype Duindoornstruweel plaats vindt/kan vinden. Direct grenzend aan de speeltuin in het noordwesten van het plangebied (aangewezen als bestemming Recreatie en dubbelbestemming Waarde - Natuur) is het gekwalificeerde habitatype Duindoornstruweel aanwezig. In de huidige situatie is hier sprake van een openbaar terrein waardoor de struikvegetatie betreden kan worden.

Gezien de stugge structuur van de duindoornvegetatie is het struikgewas weinig toegankelijk. Doch zijn er in de huidige situatie enkele paadjes ontstaan tussen de struiken. Door het gebruik van het speelterrein met daaraan grenzend het toegankelijke habitatype, wordt het habitatype hierdoor in enige mate (door betreding) verstoord en in de ontwikkeling belemmerd. Het betreft hier enkel een klein oppervlakte rondom de speelplaats die beïnvloed wordt; door de stugge structuur van de vegetatie zijn de overige delen nog steeds ontoegankelijk en ongemoeid gelaten. Het verstoringgebied betreft derhalve een kleine zone. (Daarnaast beperkt de verstoring zich door de afwezigheid van lantaarnpalen tot met name de daglichturen.) Doordat het habitatype de doelstelling heeft tot behoud van het oppervlakte (en niet het doel heeft om het oppervlakte verder te ontwikkelen) en het een beperkte verstoring betreft, is er door betreding geen sprake van een significant negatief effect.

Het bestemmingsplan maakt een herinrichting van de speeltuin binnen het huidige terrein van de speeltuin mogelijk, weliswaar rekening houdend met de natuur- en landschapswaarden. Dit leidt mogelijk wel tot een intensiever gebruik. Om verdere verstoring van het Duindoornstruweel te voorkomen (externe werking van de speeltuin aangezien de speeltuin zelf geëxclaveerd is en dus buiten de begrenzing valt) kunnen aanvullende regels opgenomen worden in het

Bestemmingsplan (zie paragraaf 5.3) om verstoring door intensiever gebruik van de speeltuin te voorkomen.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

De bouw en gebruiksmogelijkheden van het Vakantiepark Kijkduin wordt getoetst aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (doelen tussen haakjes):

1. uitwisselingsmogelijkheden (doel 'verbinden');
2. natuurlijke eenheid en aaneengeslotenheid (doel 'vergroten');
3. kwaliteit van het NNN en van leefgebied van soorten (doel 'kwaliteitsverbetering').

Om recht te doen aan de daadwerkelijke aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden in de NNN-gebieden in het plangebied is gebruik gemaakt van de beheertypenkaart (Provincie Zuid-Holland, 2015) en middels het terreinbezoek. Voor wat betreft het NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen.

Een belangrijk aandachtspunt voor het bestemmingsplan is dat er onvoldoende bekeken is of de bestemming Recreatie, voor zover toegekend aan de gronden gelegen in het NNN, de instandhouding en doelstelling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant beperkt of leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het NNN. In het Vakantiepark Kijkduin is nergens op de locatie waar ook NNN aanwezig is enkel de bestemming Recreatie toegekend; op alle gronden waar NNN aanwezig is binnen het Vakantiepark is tevens de dubbelbestemming Waarde - Natuur toegekend.

Betreft het punt of er sprake is van een vermindering van oppervlakte is dit uitgesloten door de regels in het bestemmingsplan als het sec gaat om de uitbreidingsmogelijkheden van de *bestaande bebouwing*. Dit is niet toegestaan, aangezien de bestemming Recreatie samenvalt met de dubbelbestemming Waarde - Natuur die uitbreiding niet toestaan indien dit de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantast. De waarden van het NNN zijn hierdoor gewaarborgd.

Echter, is in het bestemmingsplan niet uitgesloten dat er ruimtebeslag plaatsvindt binnen het NNN-gebied (zie redenering 'oppervlakteverlies' – paragraaf 5.1.2 Natuurbeschermingswet 1998) door nieuwbouw. Om deze reden is het mogelijk dat binnen de beheertypen Park- en stinzenbos, Vochtig bos met productie, Duinbos en Kruiden- en Faunarijk grasland ruimtebeslag plaatsvindt door de inrichting van nieuwe kampeer/recreatieplaatsen en of bijbehorende voorzieningen. Dit kan potentieel gevolgen hebben voor de waarden en kenmerken van de betreffende beheertypen indien kenmerkende elementen (zoals bomen/struik/graslanden) plaats moeten maken voor de nieuwe inrichting als recreatieplek. In dergelijke gevallen is er geen sprake meer van het behouden of versterken van de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van het NNN in het desbetreffende gebied. Zodoende is hierbij potentieel sprake van een negatief effect op de natuurbeheertypes binnen het NNN door een vermindering in oppervlakte en bijgevolge een vermindering in kwaliteit en samenhang.

Zonder aanvullende maatregelen (aanscherping regels in het bestemmingsplan; zie paragraaf 5.3) zijn negatieve effecten op de aanwezige beheertypen niet uit te sluiten.

5.3 Mitigerende maatregelen

Verondersteld is dat (significant) negatieve effecten op de habitattypen in het Natura 2000-gebied en de natuurdoeltypen in het Natuurnetwerk Nederland door ruimtebeslag en mechanische effecten niet met zekerheid uitgesloten kunnen worden voor het nu liggende bestemmingsplan met opgestelde regels. Om te voorkomen dat dergelijke negatieve effecten plaatsvinden binnen het Natura 2000-gebied en het NNN-gebied wordt geadviseerd om onderstaande regels aanvullend voor het niet-exclaveringsgebied op te nemen om de bestaande regels aan te scherpen in het bestemmingsplan:

“Waarde - Natuur”

- Nieuwbouw/aanleg van nieuwe kampeerplaatsen c.q. recreatiewoningen en bijbehorende voorzieningen (bijvoorbeeld wasvoorzieningen/speeltuin) worden niet toegestaan op plekken waar momenteel geen kampeerplaats, c.q. recreatiewoning of andere voorziening aanwezig is;
- Er mogen geen nieuwe paden worden aangelegd tenzij er geen negatief effect optreedt op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen;
- Geen lichtbronnen plaatsen, alleen vervanging van de huidige lichtbronnen;
- Bij de vermelding van de “aanwezige natuur- en landschapswaarden” ook specifiek de bufferfunctie van het bosgebied tussen het Vakantiepark en het overige Natura 2000-gebied benoemen.

Specifiek om te borgen dat de speeltuin in de toekomst geen grotere effecten op het omringende gebied veroorzaakt, wordt het volgende voorgesteld voor het niet-exclaveringsgebied:

- Maatregelen treffen rondom de speeltuin (in het noordwesten van het plangebied) zodat de vegetatie niet verstoord wordt, zoals het verdichten van het duindoornstruweel;

Voor het exclaveringsgebied “speeltuin” zal bij het toetsen of er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige natuur- en landschapswaarden (indien er afgeweken wordt van het verbod op uitbreiding) rekening worden gehouden met:

- Aantal en omvang speeltoestellen mag niet toenemen;
- Behoud van een zandige, natuurlijke ondergrond;
- Bij vervanging van speeltoestellen worden deze minstens op 1,5 m van het duindoornstruweel geplaatst.

Wanneer voorgenoemde regels aanvullend worden opgenomen in het bestemmingsplan is uitgesloten dat de toegestane bouw- en gebruiksmogelijkheden ter plaatse van de gronden met de bestemming ‘Recreatie’ en de dubbelbestemming ‘Waarde - Natuur’ een verslechtering of significant verstorend effecten hebben op de omvang en de kwaliteit van de habitattypen en de natuurlijke habitats van soorten in het Natura 2000-gebied ‘Solleveld & Kapittelduinen’ of een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van het Natuurnetwerk Nederland.

6 Conclusie

In voorliggend natuuronderzoek is het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1^e herziening nader onder de loep genomen wat betreft de effecten van het bestemmingsplan op de aanwezige natuurwaarden (Natura 2000-gebied en Natuurnetwerk Nederland) binnen de grenzen van het Vakantiepark Kijkduin. Allereerst komen de conclusies aan bod voor Natura 2000 (paragraaf 6.1) en vervolgens voor het Natuurnetwerk Nederland (paragraaf 6.2).

6.1 Conclusie Natuurbeschermingswet 1998

Het natuuronderzoek geeft een specificering van (1) op welke gronden met de bestemming 'Recreatie' en de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur' de exclaveringsformule van toepassing is en (2) of het plan ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Recreatie' en de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur' met de toegestane bouw- en gebruiksmogelijkheden, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' verslechteren of een significant verstorend effecten hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1. Wat betreft de exclaveringsformule is vastgesteld dat enkel de natuurlijke inrichting binnen het Natura 2000-gebied daadwerkelijk behoort tot het Natura 2000-gebied (en niet gerekend kan worden onder de exclaveringsformule). De overige gronden zijnde: recreatiewoningen, kampeerplaatsen, (afwas)voorzieningen, speel/sportvoorzieningen, paden en wegen behoren niet tot het Natura 2000-gebied en kunnen derhalve gerekend worden tot het "exclaveringsgebied" conform de exclaveringsformule. Dit is opgenomen in de kaart met het exclaveringsgebied (zie figuur 3-4).
2. Met name voor het Niet-Exclaveringsgebied zijn de bestemmingsplanregels aangescherpt in bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1e herziening (geen nieuwe paden, geen uitbreiding buiten bestaande plekken waar al voorzieningen aanwezig zijn, geen nieuwe verlichting, behoud bos als buffer tussen Vakantiepark en Natura 2000-gebied buiten de hekken van het Vakantiepark). Bovendien zijn criteria benoemd met betrekking tot de natuur- en landschapswaarden bij een eventuele wijziging van de speeltuin in de Noordwesthoek van het Vakantiepark.
3. In tabel 6-1 wordt de beoordeling van de effecten van de mogelijkheden binnen de bestemming Recreatie en de dubbelbestemming Waarde - Natuur op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' weergegeven. In deze tabel wordt ingegaan op de doelen die in (de omgeving van) het Vakantiepark Kijkduin aanwezig zijn. De overige instandhoudingsdoelen (voor de habitattypen H2120 Witte duinen, H2130A Grijs duinen - kalkrijk, H2180C Duinbossen - binnenduinstrand, H2190B Vochtige duinvalleien – kalkrijk en H2190D Vochtige duinvalleien – hoge moerasplanten en de habitatsoort H1014 Nauwe korfslak) worden niet beïnvloed door de bebouwingsmogelijkheden binnen het Vakantiepark Kijkduin in het bestemmingsplan.

Tabel 6-1: Conclusies toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen die in of grenzend aan het Vakantiepark Kijkduin aanwezig zijn

Instandhoudingsdoelen		Conclusie	Toelichting
Habitattypen			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	Geen significant negatief effect	Aanwezig in omgeving Vakantiepark Kijkduin, instandhoudingsdoel wordt niet beïnvloed door bebouwingmogelijkheden, geen ruimtebeslag en geen verstoring door betreding (het park betreft een afgesloten gebied en binnen Vakantiepark is het habitatype niet aanwezig)
H2150	*Duinheiden met struikhei	Geen significant negatief effect	Aanwezig in omgeving Vakantiepark Kijkduin, instandhoudingsdoel wordt niet beïnvloed door bebouwingmogelijkheden, geen ruimtebeslag en geen verstoring door betreding (het park betreft een afgesloten gebied en binnen Vakantiepark is het habitatype niet aanwezig)
H2160	Duindoornstruwelen	Geen significant negatief effect, door aanvullende regels	De regels worden aangescherpt dan wel aangevuld in het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1 ^e herziening zodat significant negatieve effecten op het habitatype worden voorkomen.
H2180A	Duinbossen (droog)	Geen significant negatief effect, door aanvullende regels	De regels worden aangescherpt dan wel aangevuld in het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1 ^e herziening zodat significant negatieve effecten op het habitatype worden voorkomen.

6.2 Conclusie Natuurnetwerk Nederland

In voorliggend natuuronderzoek is onderzocht of de gronden van het Vakantiepark die zijn bestemd als 'Recreatie' gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur), effecten hebben op het NNN.

Geconcludeerd is dat er door de mogelijkheden in het bestemmingsplan binnen het NNN, zijnde nieuwvestiging, geen sprake meer is van het behouden of versterken van de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van het NNN in het desbetreffende gebied. Er is in dergelijk gevallen potentieel sprake van een negatief effect op de natuurbeheertypes binnen het NNN.

Met de aanvullende maatregelen (aanscherping regels in het bestemmingsplan; zie paragraaf 5.3) in het bestemmingsplan Kijkduin-Ockenburgh, 1^e herziening zijn negatieve effecten op de aanwezige beheertypes uit te sluiten en leidt de bestemming Recreatie en dubbelbestemming Waarde - Natuur niet tot een significante vermindering van de oppervlakte (uitbreiding in natuur is niet toegestaan), van de kwaliteit (geen toename verstoring) of van de samenhang van het NNN (het ontstaan van extra barrières of nieuwe geïsoleerde snippers natuur door nieuwe ontwikkelingen is uitgesloten).

7 Bronnen

Bijlsma R.J., J.A.M. Janssen, E.J. Weeda & J.H.J. Schaminée, juli 2014. Gunstige referentiewaarden voor oppervlakte en verspreidingsgebied van Natura 2000-habitattypen in Nederland. WOT-rapport 125. WOT Natuur & Milieu, Wageningen UR. Wageningen

Dobben van, et al., december 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterrarapport 2397.

Provincie Zuid-Holland, 2013. Beheerplan bijzondere natuurwaarden 'Solleveld & Kapittelduinen'. Beheerplan 2012-2017.

Provincie Zuid-Holland, 2015. PAS Gebiedsanalyse 'Solleveld & Kapittelduinen' (zowel versie juni 2015 behorend bij vastgestelde PAS 1-7-2015 als versie september 2015 behorend bij terinzaglegging PAS 7-9-2015).

Steunpunt Natura 2000, 2010. Leidraad bepaling significantie; nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet update versie 27052010.

Wieringa, J., en P.J. Rijkoort, 1983: Windklimaat van Nederland, KNMI, Staatsuitgeverij, Den Haag. De door Wieringa en Rijkoort opgestelde vuistregels worden bevestigd door de volgende buitenlandse bronnen:

Maruyama, T., 2006. Large Eddy Simulation of Turbulent Flow around a Wind Break. Paper Fourth International Symposium on Computational Wind Engineering, Yokohama 2006. D. P. R. I. Kyoto University, Japan;

- Patton E. G., Shaw R. H., Judd M. J. and Raupach M. R., 1998: Large-eddy simulation of windbreak flow. *Boundary-Layer Meteorology*, 87: 275-306.
- Takle, E.S., T.-C. Chen and Xiaoqing Wu, 2007. Protective functions of coastal forests and trees against wind and saltspray. Thematic paper in: Braatz, S., Fortuna, S., Broadhead, J., Leslie, R. (eds). *Coastal Protection in the Aftermath of the Indian Ocean Tsunami; what role for forests and trees?* Proceedings of the Regional Technical Workshop, Khao Lak, Thailand, 28–31 August 2006. Food and Agriculture Organization of the United Nations Regional Office for Asia and the Pacific, Bangkok.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162 487000
E. Christel.Schellingen@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.